

Кохан В.Ф., професор кафедри вогневої підготовки, к.т.н.

Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного (м. Львів, Україна)

РОЗРОБКА СУЧАСНОЇ КЛАСИФІКАЦІЇ КОЛІСНОЇ АВТОМОБІЛЬНОЇ ТЕХНІКИ УКРАЇНИ

Проведений аналіз класифікації і типажу колісної військової автомобільної техніки (ВАТ) США, Європи і РФ і сучасного парку України з метою подальшого розроблення удосконаленої класифікації, яка у повній мірі відповідає покладеним на неї завданням і вимогам.

Ключові слова: військова автомобільна техніка, типаж, класифікація, автомобільний парк.

Після розпаду СРСР на території України залишилася велика кількість колісної військової автомобільної техніки (ВАТ). Вони відповідали застарілій Доктрині наступу, яка була актуальною на той час. Проте в 1992 році Концепція національної безпеки України змінилася і для Збройних Сил України був обраний новий вектор розвитку. Це сприяло переходу на нові зразки ВАТ.

У зв'язку з великою кількістю техніки, яка складається з радянських зразків, а також техніки, наданої країнами-партнерами та вітчизняного виробництва, у 1993 році була запропонована нова класифікація ВАТ. Однак ця класифікація не знайшла широкого застосування в технічній документації, а також у науковій, навчальній та технічно-довідковій літературі. Спостерігається значний різномісний у трактуванні технічних термінів навіть у спеціалізованих виданнях і публікаціях.

Через це одна і та ж модель ВАТ може відноситися до різних класів (наприклад, малого і середнього, великого і надвеликого тощо). Покращити цю ситуацію могла б універсальна класифікація ВАТ, яка охоплювала б якомога більше моделей військової колісної техніки, що виробляється світовою автомобільною індустрією, і яка б задовольняла потреби всіх зацікавлених сторін — від виробників до підрозділів ЗС України.

Отже, існує нагальна потреба в доопрацюванні класифікації ВАТ, розподілі сучасної техніки за типами, технічними характеристиками та повною масою (вантажопідйомністю). Це дозволить краще укомплектувати підрозділи відповідними зразками ВАТ, що в свою чергу допоможе впоратися з новими загрозами, зменшити проблеми, пов'язані зі старінням і моральним зношенням наявного парку техніки, і залишатися в межах обмежень, пов'язаних зі скороченням фінансування.

Аналіз останніх досліджень та публікацій стандартів і програм розвитку, що стосуються класифікації парку військової автомобільної техніки (ВАТ) в США, Великобританії, ФРН та РФ [1-7], свідчить про те, що структура і класифікація ВАТ у цих країнах будуються з урахуванням майбутніх бойових завдань та рішень у тактичних і логістичних питаннях. Ці країни орієнтуються на забезпечення максимальної ефективності техніки в умовах сучасного бойового середовища.

Аналіз основних зразків ВАТ, які надходять до Збройних Сил України [8], дозволяє стверджувати, що впровадження нових зразків техніки суттєво вплине на майбутні зміни в класифікації та типажі парку ВАТ. Це пов'язано з новими завданнями, які ці зразки можуть вирішувати у сучасних умовах війни.

Мета цієї роботи полягає в проведенні всебічного аналізу класифікації та типажу ВАТ у США, країнах НАТО та РФ. На основі цього аналізу буде розроблено удосконалений варіант класифікації та типажу для колісного парку Збройних Сил України.

ВАТ забезпечують підрозділам Сухопутних військ різні комбінації використання ВАТ у яких поєднано такі основні фактори як прохідність, вантажність, вогневе прикриття і захист, а також призначення (діапазон можливої експлуатації) необхідних для забезпечення переваги підрозділу над силами противника, що вплине на позитивний показник в досягненні позиційної та психологічної переваги. Сучасний парк ВАТ є важливим елементом для досягнення перевищення, яке є комбінацією можливостей, які перешкоджають ворожим підрозділам успішно використовувати їхнє озброєння (обладнання) і не уможливорює застосовувати їхню тактику.

У цій роботі проведений аналіз класифікації та типології військової автомобільної техніки (ВАТ) США, країн НАТО і Російської Федерації. Розглядаються способи визначення цілей та критеріїв розподілу ВАТ за класами (включно з вантажністю та повною бойовою масою), щоб техніка відповідала вимогам свого класу і типу.

Висновок. Автор пропонує нову класифікацію, яка враховує реальні завдання, що виконуються колісною ВАТ у сучасних військових конфліктах. Ця класифікація дозволяє розподілити існуючі типи колісної ВАТ за такими характеристиками, як характер завдань, місце їх виконання та повна маса. Важливим є те, що нова класифікація відповідає поділу колісної ВАТ, прийнятому в країнах НАТО.

Література

1. MIL-STD-1180B (notice 1), Military standard: safety standards for military ground vehicles (7 AUG 1991)., THE following pages of MIL-STD-1180b, Have been revised and supersede the pages listed (дата звернення 15. 09. 2024)

2. STANAG-2010. Military Load Classification Markings. Appendix B. Vehicle Classification, 2010. 16 p. URL://www.document-center.com/standards/show/stanag-2010 (дата звернення 15. 09. 2024).
3. Army Truck Program (Tactical Wheeled Vehicle Acquisition Strategy). Report to the Congress. – Washington. Headquarters, Department of the Army, June 2010 35 p. URL:https://apps.dtic.mil/sti/pdfs/ADA536363.pdf (дата звернення 16. 09. 2024)
4. The Army Ground Vehicle Program and Alternatives. Congressional Budget Office: web site. URL: https://apps.dtic.mil/sti/citations/ADA576378 (дата звернення 16. 09. 2024).
5. Department of the Army. Army Truck Program. Tactical Wheeled Acquisition Strategy. Defense Technical Information Center. Washington: web site. URL:https://apps.dtic.mil/sti/pdfs/ADA536363.pdf (дата звернення 16. 09. 2024).
6. DEF STAN 23-6, Technology Guidance for Military Logistics Vehicles. [Active November, 1, 2005] Washington, DC: Department of Defense, 2005. 82 p.
7. Information from the Parliamentary Commissioner for the Armed Forces. German Bundestag 20th electoral term. Annual Report 2021 (63rd Report). 15 March 2022. С. 1–166.
8. Кохан В. Структура розвитку та оновлення парку колісної техніки армій країн-членів НАТО і Росії з 2012 по 2022 роки. Системи озброєння і військова техніка. Харків, 2022. №2(70). С. 6–15. DOI://doi.org/10.30748/soivt.2022.70.01 (дата звернення 17.09.2024).